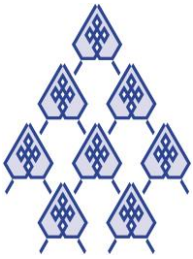

ALGEMEEN REGLEMENT VOOR HET BESTUUR VAN EEN (INTER)PAROCHIËLE CARITAS INSTELLING IN DE NEDERLANDSE R.-K. KERKPROVINCIE

REGELINGEN R.K. KERKGENOOTSCHAP IN NEDERLAND

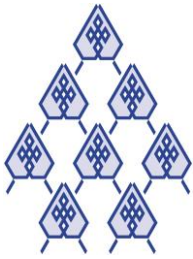
Versie: 5.0
Datum: 12 maart 2024

ROOMS-KATHOLIEKE BISSCHOPPENCONFERENTIE

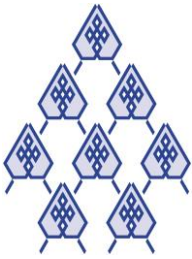
Versiebeheer

Versie	Datum	Wijzigingen
5.0	12 maart 2024	Zie voorbericht bij de vijfde druk
4.0	23 augustus 2007	Zie voorbericht bij de vierde druk
3.0	28 februari 2002	Zie voorbericht bij de derde druk

Inhoudsopgave

Versiebeheer	1
Inleiding bij het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie.....	3
Voorbericht bij de derde druk	4
Voorbericht bij de vierde druk.....	4
Voorbericht bij de vijfde druk.....	5
I. Begrippen	6
II. Doel en taak van caritasinstelling	7
III. Samenstelling van het caritasbestuur	8
IV. Werkwijze van het caritas-bestuur	10
V. Raad van Advies	11
VI. Commissies of Werkgroepen	11
VII. Vertegenwoordiging	11
VIII. Geldmiddelen	12
IX. Beheer en rekenplichtigheid.....	12
X. Slotbepalingen.....	14
XI. Overgangsbepalingen	15
XII. Toelichting bij het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie	16
12.1 Algemeen	16
12.2 Artikelsgewijze toelichting	18
12.3 Slotopmerking	22

Inleiding bij het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie

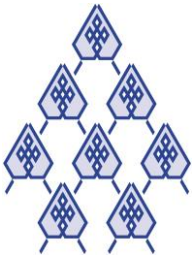
Toen de Bisschoppenconferentie op 12 februari 1991 de tekst vaststelde van een geheel nieuw Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie was daar een langdurig proces van herbezinning op de taken van de parochiële caritas aan voorafgegaan. Vanaf 1978 is onderzocht op welke wijze ordening en nieuw leven zou kunnen worden bevorderd in de caritas, als diaconale opdracht voor elke kerkgemeenschap. Na de laatste herziening van het Algemeen Reglement in 1964 waren de activiteiten in de individuele noodleniging als gevolg van de invoering van de Algemene Bijstands Wet sterk afgenomen. Daarnaast ontwikkelde de maatschappelijke dienstverlening zich door schaalvergroting, professionalisering, deconfessionalisering en overheidssubsidiëring zodanig dat ook op dat terrein minder inspanningen van de caritasinstelling gevergd werden. In veel gevallen ontbrak een directe relatie tussen het bestuur van de caritasinstelling en het bestuur van de parochie, waardoor de afstemming op nieuwe maatschappelijke noden bemoeilijkt werd. De pogingen om met de caritas een nieuwe, op de ontwikkelingen van de tijd beter afgestemde richting in te gaan kregen gestalte in ontwerp teksten voor de herziening van het Algemeen Reglement voor de Parochiële Caritasinstellingen. Een eerste ontwerp verscheen in 1981, een tweede in 1988, met een aanpassing aan het Wetboek van Canoniek Recht 1983, en een derde in 1989, welk laatste in de bisdommen aan de Parochiële Caritasinstellingen voor commentaar werd voorgelegd. Van veel invloed op de totstandkoming was ook het Landelijk Pastoraal Overleg van 1987 over het thema 'diaconie'.

Met deze publicatie wordt het nieuwe Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling afgekondigd overeenkomstig canon 8 paragraaf 2 van het Wetboek van Canoniek Recht. Het nieuwe Algemeen Reglement wordt per 1 juli 1991 van kracht.

Moge dit nieuwe Algemeen Reglement een goed middel zijn om de geloofs- gemeenschappen te stimuleren bij hun taak op het gebied van de caritas.

31 mei 1991

+ Adrianus kardinaal Simonis,
voorzitter Bisschoppenconferentie

ROOMS-KATHOLIEKE BISCHOPPENCONFERENTIE

Voorbericht bij de derde druk

Deze derde druk verschilt in de volgende onderdelen van de voorgaande uitgaven:

- a. Ter bevordering van de doorstroming is de maximale duur van het lidmaatschap van het Caritasbestuur aangescherpt. De hier en daar voorkomende praktijk dat een bestuurder terugtreedt maar feitelijk verbonden blijft aan het bestuur en na een jaar opnieuw als bestuurslid wordt voorgedragen, wordt in artikel 4 tegengegaan. Iemand kan na twee bestuursperioden van vier jaar pas opnieuw voor een bestuurslidmaatschap in aanmerking komen, als er een periode van vier jaar is verstreken sinds zijn ontslag als bestuurder.
- b. De tekst van artikel 18 waarin wordt bepaald voor welke rechtshandelingen de caritasinstelling de machtiging nodig heeft van de bisschop is geheel in overeenstemming gebracht met het machtigingsartikel van het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochie van de Rooms Katholieke Kerk in Nederland. Dat geldt ook voor de toelichting op dat artikel.
- c. In de Toelichting is op grond van de ervaringen uit de praktijk bij artikel 1, lid 4 verduidelijkt, dat ingeval van samenvoeging van parochies tevens de parochiële caritasinstellingen van de voormalige parochies dienen te worden samengevoegd. Het Reglement gaat uit van één caritasinstelling in een parochie. Als kleinste pastorale eenheid moet de parochie voor haar diaconale beleid niet met meerdere caritasinstellingen te maken hebben.
- d. De Toelichting bij artikel 4, lid 4 is ingekort.

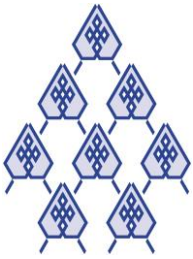
De wijzigingen die bij de 3e druk van het Algemeen Reglement zijn opgenomen, worden van kracht een maand na de afkondiging overeenkomstig canon 8, § 2 van het Wetboek van Canoniek Recht 1983, derhalve per 1 april 2002.

Utrecht, 28 februari 2002

Voorbericht bij de vierde druk

Dezer dagen is vierde druk verschenen van het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële caritasinstelling in de Nederlandse R.K. Kerkprovincie. Het oogmerk bij het verschijnen van dit Algemeen Reglement in 1991 was een hechtere verbinding tot stand te brengen tussen de caritasinstelling en de parochie. Bij een fusie van parochies blijken de betrokken parochiële caritasinstellingen soms zelfstandig te blijven en niet mee te gaan in de nieuwe parochiële samenwerkingsstructuur. Daarom is het verschijnen van de nieuwe (ongewijzigde) druk van het Algemeen Reglement een goede aanleiding voor iedere (inter)parochiële caritasinstelling om nog eens na te gaan of zij de parochie bij het realiseren van de caritas voldoende heeft betrokken.

Utrecht, 23 augustus 2007

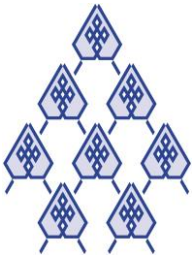

ROOMS-KATHOLIEKE BISSCHOPPENCONFERENTIE

Voorbericht bij de vijfde druk

De toelichting bij artikel 18 van dit Algemeen Reglement is aangepast naar aanleiding van de wijziging van decreet 25 van de Toepassingsbesluiten bij de Codex Iuris Canonici. Conform de recognitio d.d. 5 oktober 2023 van het besluit van de Nederlandse Bisschoppenconferentie om met ingang van 1 januari 2024 het minimumbedrag vast te stellen op € 200.000,- en het maximumbedrag op € 3.500.000,- Daarnaast is in de slotopmerking aangepast dat het Secretariaat van de R.-K. Kerkprovincie in Nederland is verhuisd naar Baarn. De tekst van het Algemeen Reglement zelf is hierbij ongewijzigd gebleven.

's-Hertogenbosch, 12 maart 2024

I. Begrippen

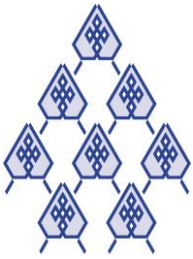
Artikel 1

In dit Reglement wordt verstaan onder:

1. Caritas: Het vanuit christelijke overtuiging gestalte geven aan de opdracht van de Kerk om dienstbaar te zijn aan de samenleving door aandacht te wijden aan de concrete noden en behoeften van personen en groepen van personen en daardoor bij te dragen aan het bevorderen van de sociale rechtvaardigheid (cf. canon 222 CIC).
2. Caritasinstelling: De publieke kerkelijke rechtspersoon in de zin van instelling canon 116 CIC, zijnde een zelfstandig onderdeel van het R.-K. Kerkgenootschap, in de zin van artikel 7 van het Reglement voor het R.-K. Kerkgenootschap in Nederland, welke ingevolge artikel 2 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek als zodanig is erkend als rechtspersoon naar Nederlands recht, en welke de beoefening en bevordering van caritas ten doel heeft. Hieronder worden verstaan de parochiële en de interparochiële caritasinstelling.
3. Raad van Advies: Het advies- en overlegorgaan, dat door het bestuur van de caritasinstelling kan worden ingesteld in samenspraak met het bestuur van de parochie(s).
4. Parochiële caritasinstelling: De caritasinstelling, die door oprichting en/of krachtens haar oprichtingsbrief verbonden is aan een parochie en voorheen ook een parochieel armbestuur genoemd kan zijn.
5. Interparochiële caritasinstelling: De caritasinstelling, die door oprichting en/of krachtens haar oprichtingsbrief verbonden is aan twee of meer parochies, welke geen eigen parochiële caritasinstelling hebben.
6. Bisschop: De bisschop van de plaats waar de caritasinstelling is gevestigd.

Artikel 2

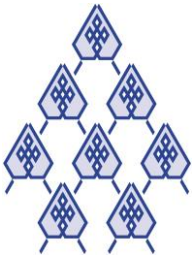
1. De bisschop kan het bestuur van de parochie machtigen tot oprichting van een parochiële caritasinstelling met eigen bestuur. Desgewenst kan hij daartoe last geven. In het oprichtingsbesluit worden tevens de eerste bestuursleden aangewezen. De parochiële caritasinstelling is onderworpen aan de bepalingen van dit Reglement.
2. Indien de omstandigheden zulks wenselijk maken, kan de bisschop de betrokken besturen van de parochies machtigen of gelasten een interparochiële caritasinstelling op te richten. Een interparochiële caritasinstelling is onderworpen aan de bepalingen van dit Reglement. De bisschop kan enkel bij notariële akte afwijkende bepalingen vaststellen.

II. Doel en taak van caritasinstelling

Artikel 3

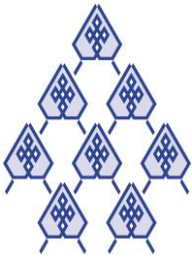
1. De caritasinstelling heeft ten doel, de caritas permanent een herkenbare plaats te bieden binnen en vanuit de parochiegemeenschap(en) en een werkzaam instrument voor de caritas in de parochie(s) te zijn. Zij beheert het daarvoor opgebouwde vermogen van de caritasinstelling en zorgt voor het verwerven van middelen alsook voor de doelmatige aanwending daarvan ten bate van de caritas onder het kerkelijk gezag van de bisschop.
2. Met name behoort tot de taak van de caritasinstelling:
 - a) het plegen van overleg met de bestaande diaconale werkgroepen teneinde de betrokkenheid en activiteit ten aanzien van de caritas te bevorderen van personen of groepen van personen in het gebied van de parochie(s) alsmede de samenwerking met groepen te bevorderen;
 - b) het bestuur over de roerende en onroerende zaken, die behoren tot het vermogen van de caritasinstelling;
 - c) het verwerven en ontvangen van geldelijke bijdragen van de kerkgemeenschap, alsook van andere bijdragen en inkomsten;
 - d) het vaststellen en doen van uitgaven;
 - e) het verlenen van financiële medewerking aan taken, welke geacht kunnen worden te behoren tot het terrein van de caritas;
 - f) het nakomen van de verplichtingen, welke op de caritasinstelling als instelling binnen het dekenaat, de regio, het bisdom en de gehele kerk rusten;
 - g) het toelaten van financiële activiteiten ten behoeve van de onder e. en f. genoemde taken;
 - h) het verrichten van andere rechtshandelingen en het aangaan van overeenkomsten namens de caritasinstelling.
3. De caritasinstelling voert een beleid in goede samenspraak met het bestuur van de parochie(s). Daartoe vindt minimaal eenmaal per jaar op initiatief van het caritasbestuur een gezamenlijke vergadering plaats van de beide besturen, en bovendien bij gelegenheid van de voordracht van nieuwe bestuursleden van de caritasinstelling. Indien naar de mening van het caritasbestuur of van het bestuur van de parochie(s) geen overeenstemming over dit beleid bestaat, waardoor de samenwerking wordt bedreigd, wordt door hen gezamenlijk het meningsverschil aan de bisschop voorgelegd.
4. De bisschop kan na overleg met het caritasbestuur en het bestuur van de betreffende parochie(s) het caritasbestuur verplichten om middelen van de instelling voor zover daaraan door de schenkers geen uitdrukkelijke bestemming is gegeven mede te doen besteden aan bovenparochiële en/of diocesane doeleinden binnen het kader van de inhoud van de caritas of ten bate van de organisatie hiervan.

III. Samenstelling van het caritasbestuur

Artikel 4

1. Het bestuur van een caritasinstelling bestaat uit tenminste drie personen, die door de bisschop op voordracht van het caritasbestuur worden benoemd voor een periode van vier jaar en slechts eenmaal terstond herbenoembaar zijn. In uitzonderlijke gevallen kan de bisschop om redenen van algemeen belang desgevraagd voor een derde zittingstermijn benoemen. Na een eerste of eventueel tweede herbenoeming kan iemand geen nieuwe benoeming als bestuurslid krijgen dan nadat vier jaren zijn verstreken vanaf de datum van beëindiging van zijn laatste bestuurslidmaatschap. De Raad van Advies wordt in de gelegenheid gesteld kandidaten voor te stellen. De voordracht van het caritasbestuur wordt opgesteld na overleg met het bestuur van de parochie(s), dat zelf ook kandidaten voor de voordracht kan voorstellen. De voorzitter wordt als zodanig benoemd door de bisschop op voordracht van het caritasbestuur.
2. Als bestuursleden zijn benoembaar katholieken, die uitmunten door een vast geloof, een rechtschapen levenswandel en een wijs oordeel.
3. De bisschop kan om gewichtige te zijner beoordeling staande redenen besluiten niet tot benoeming over te gaan, nadat hij met het caritasbestuur heeft overlegd en de betrokkene(n) heeft gehoord. Indien tweemaal een voorgedragen kandidaat door de bisschop niet geschikt is bevonden, is deze bevoegd zelfstandig in de vacature te voorzien (cf. canon 162 CIC).
4. Zodra de schriftelijke benoeming door de bisschop aan de betrokkenen is meegedeeld, treden zij in functie en treden de bestuursleden die aan de beurt zijn om af te treden, af.
5. Bestuursleden, die de leeftijd van vijfenzeventig jaar hebben bereikt, treden af op 1 juni daaropvolgend.
6. Overigens treden bestuursleden af volgens een door het caritasbestuur opgesteld rooster.
7. Dit rooster moet zodanig worden ingericht, dat het periodiek aftreden van een of meer bestuursleden telkenjare op de eerste juni plaatsheeft en dat ieder bestuurslid met inachtneming van het bepaalde in het negende lid vier jaar na zijn benoeming aftreedt.
8. De bepaling van het voorafgaande lid hoeft niet in acht te worden genomen voor bestuursleden, die door de bisschop benoemd worden bij de oprichting van de caritasinstelling, in welke gevallen bij het opstellen van het rooster dient te worden gestreefd naar geleidelijk aftreden van de bestuursleden.
9. Bij tussentijdse vacatures, alsmede bij vacatures tengevolge van het bereiken van de vijfenzeventigjarige leeftijd, treedt het nieuwe bestuurslid wat de beurt van aftreden volgens rooster betreft, in de plaats van zijn voorganger.

ROOMS-KATHOLIEKE BISSCHOPPENCONFERENTIE

10. Het caritasbestuur draagt er zorg voor dat, zodra het aantal bestuursleden verandering mocht ondergaan, in het rooster van aftreden de nodig geworden wijzigingen worden aangebracht.
11. Door het caritasbestuur wordt terzake van het periodiek aftreden of het aftreden wegens het bereiken van de vijfenzeventigjarige leeftijd, uiterlijk op de eerste april voorafgaande aan de datum van aftreden aan de bisschop een voordracht voor het te benoemen lid ingezonden. De voordracht moet gemotiveerd zijn en aangeven de wijze van overleg met het bestuur van de parochie(s) en met de Raad van Advies, indien deze is ingesteld, ten aanzien van de voordracht.
12. De voorzitter zal zorg dragen, dat aan de benoeming van een bestuurslid en aan de samenstelling van het caritasbestuur bekendheid wordt gegeven aan de parochie(s).

Artikel 5

Als lid van het caritasbestuur kunnen niet benoemd worden:

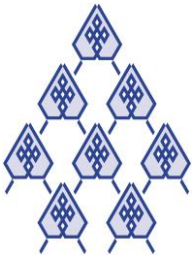
- a. zij, die niet in de parochie(s) woonachtig zijn, tenzij de bisschop om reden van algemeen belang hiervan ontheffing verleent;
- b. zij, die niet in het volle bezit van hun burgerlijke rechten zijn;
- c. echtgenoten, bloedverwanten en aanverwanten van een lid van het bestuur tot en met de graad van bloedverwantschap tussen neven c.q. nichten.
- d. zij, die door het bestuur in loondienst zijn aangesteld en zij, die leveringen van goederen en betaalde diensten ten behoeve van de caritasinstelling verrichten.

Artikel 6

Wanneer het caritasbestuur bij enige aftreding of vacature verzuimt binnen drie maanden na het ontstaan van de vacature een voordracht van kandidaten bij de bisschop in te dienen, is deze bevoegd zelfstandig in de vacature te voorzien, na overleg met het bestuur van de parochie(s).

Artikel 7

1. Een lid van het caritasbestuur kan op zijn verzoek tussentijds worden ontslagen door de bisschop, nadat het caritasbestuur op dat verzoek is gehoord.
2. De bisschop kan om gewichtige, te zijner beoordeling staande redenen, een lid van het caritasbestuur of het gehele caritasbestuur ontslaan, nadat in beide gevallen na overleg met het bestuur van de parochie(s) een volledig onderzoek der feiten heeft plaatsgehad en de betrokkenen in hun belang zijn gehoord.
3. Wanneer het caritasbestuur wordt ontbonden, regelt de bisschop de vervulling van de daardoor ontstane vacatures en de verdere gevolgen in verband met de omstandigheden, een en ander na overleg met het bestuur van de parochie(s).

IV. Werkwijze van het caritas-bestuur

Artikel 8

1. Het caritasbestuur vergadert tenminste viermaal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of tenminste twee bestuursleden zulks nodig oordelen. In dit laatste geval is de voorzitter verplicht om het bestuur binnen 14 dagen na ontvangst van het onderhavige verzoek bijeen te roepen.
2. De voorzitter roept de vergadering bijeen.

Artikel 9

Het caritasbestuur benoemt uit zijn midden een vice-voorzitter, een secretaris en een penningmeester. De functie van vice-voorzitter kan met een van de beide andere functies worden gecombineerd.

Artikel 10

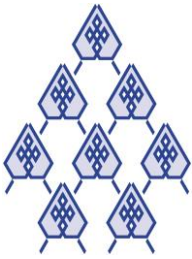
1. Alle besluiten worden genomen met meerderheid van de uitgebrachte stemmen der aanwezige leden.
2. In een vergadering, waarin niet meer dan de helft van de leden aanwezig is, kunnen geen geldige besluiten worden genomen.
3. In dringende omstandigheden kunnen ook buiten de vergadering besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen van alle bestuursleden.
4. Van buiten de vergadering genomen besluiten wordt in de eerstvolgende vergadering melding gemaakt; zij worden in de notulen van deze vergadering opgenomen.
5. Alle stemmingen geschieden mondeling, tenzij een der aanwezigen schriftelijke stemming verlangt.
6. Blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.
7. Bij staking van stemmen over zaken wordt het voorstel geacht te zijn verworpen; bij staking van stemmen over personen beslist het lot.
8. Door de secretaris van het caritasbestuur worden van het verhandelde in elke vergadering notulen gehouden. Deze notulen zullen in de eerstvolgende vergadering van het caritasbestuur worden vastgesteld en getekend door de voorzitter en de secretaris en worden bewaard in het archief van de caritasinstelling.

Artikel 11

Indien besluiten van het caritasbestuur in strijd zijn met de kerkelijke wetten of met het algemeen belang van de caritasinstelling, de parochie(s) of het bisdom, kan de bisschop deze besluiten vernietigen of de uitvoering daarvan opschorten.

Artikel 12

Het caritasbestuur is bevoegd voor de gewone werkwijze en de nodig geoordeelde regelen en voorschriften een huishoudelijk reglement vast te stellen, dat geen bepalingen mag bevatten in strijd met dit Algemeen Reglement.

V. Raad van Advies

Artikel 13

1. Als advies- en overlegorgaan van de caritasinstelling kan een Raad van Advies worden ingesteld.
2. Een besluit tot instelling van een Raad van Advies en een besluit over de samenstelling en werkwijze van een Raad van Advies neemt het caritasbestuur in samenspraak met het bestuur van de parochie(s).
3. De Raad van Advies wordt in de gelegenheid gesteld kandidaten voor te stellen voor het caritasbestuur overeenkomstig artikel 4. Aan de Raad van Advies wordt het algemeen beleid, de begroting en de rekening en verantwoording voorgelegd om daarover te adviseren, voorzover de vereiste vertrouwelijkheid van gegevens daardoor niet wordt geschonden.
4. De Raad van Advies kan - gevraagd of ongevraagd - advies geven.

VI. Commissies of Werkgroepen

Artikel 14

1. Het caritasbestuur kan - voorzover binnen de parochie(s) daarin nog niet is voorzien - al dan niet uit zijn midden commissies benoemen, waaraan het een gedeelte van zijn taak opdraagt.
2. Het caritasbestuur kan - voorzover binnen de parochie(s) daarin nog niet is voorzien – werkgroepen in het leven roepen met een bepaalde opdracht, die betrekking heeft op eigen taken van de caritasinstelling en onder verantwoordelijkheid van het caritasbestuur wordt uit gevoerd.
3. Het caritasbestuur kan bij de instelling van een commissie of werkgroep nadere voorschriften geven over de samenstelling en werkwijze.
4. Het caritasbestuur kan een commissie of werkgroep opheffen.

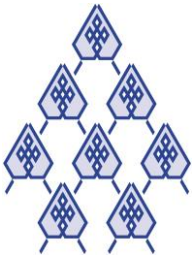
Artikel 15

1. De in de parochie(s) benoemde pastor, diaken of pastoraal werker wordt op zijn verzoek tot de vergadering van het caritasbestuur toegelaten en heeft daarin een raadgevende stem.
2. Het caritasbestuur kan zich laten bijstaan door deskundigen die daartoe de bestuursvergadering kunnen bijwonen.

VII. Vertegenwoordiging

Artikel 16

1. De voorzitter en secretaris, of hun door het caritasbestuur daartoe aangewezen plaatsvervangers, tezamen vertegenwoordigen de caritasinstelling in en buiten rechte, onverminderd het bepaalde in artikel 22, 1e lid.
2. Zij tekenen alle brieven en stukken van het bestuur uitgaande.

VIII. Geldmiddelen

Artikel 17

De geldmiddelen van de caritasinstelling bestaan uit:

1. het vermogen van de caritasinstelling;
2. bijdragen van de parochie(s);
3. subsidies, bijdragen, giften, erfstellingen en legaten;
4. andere baten.

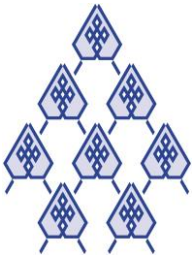
IX. Beheer en rekenplichtigheid

Artikel 18

1. Het caritasbestuur heeft een voorafgaande schriftelijke machtiging nodig van de bisschop voor daden, die de grenzen van het gewone beheer te buiten gaan, met name voor:
 - a. wijziging in de bestemming van het vermogen;
 - b. het aannemen of verwerpen van erfstellingen, legaten, schenkingen met een last (cf. can. 1267, § 2 of fundaties, alsmede het doen van schenkingen;
 - c. het verkrijgen, vervreemden, hypotheccair belasten, in pacht of huur geven, in gebruik of bruikleen geven van registergoederen of het vestigen van beperkte rechten, alsmede het aangaan van andere overeenkomsten, die bezwarend zijn voor de caritasinstelling;
 - d. het verstrekken en aangaan van geldleningen;
 - e. het vervreemden, verpanden, in bruikleen geven of op welke wijze ook aan hun bestemming onttrekken van voorwerpen van kunst en wetenschap, geschiedkundige gedenkstukken of andere roerende zaken van bijzondere waarde, die eigendom zijn van de caritasinstelling;
 - f. het oprichten, afbreken, verbouwen of van bestemming veranderen van tot het vermogen van de caritasinstelling behorende gebouwen en van kerkmeubelen van bijzondere waarde, alsmede het verrichten van buitengewone herstellingen;
 - g. het voeren van processen als eiser, het opdragen van geschillen aan de beslissing van scheidsgerechten en het aangaan van dadingen (cf. can. 1288);
 - h. het verzoeken tot plaatsing c.q. afvoering dan wel het al dan niet instemmen met een (voorgenomen) besluit tot plaatsing c.q. afvoering van een gebouw of ander eigendom van de caritasinstelling op een monumentenlijst van een burgerlijke overheid.
2. Wanneer de caritasinstelling als verweerder in een rechtsgeding betrokken wordt maakt het caritasbestuur daarvan onmiddellijk schriftelijk melding aan de bisschop.

Artikel 19

1. Voor de aanstelling van personeel in dienst van de caritasinstelling is vooraf de schriftelijke machtiging van de bisschop nodig, waarbij de behoefte aan personeel en de voorwaarden van de rechtspositie ter beoordeling staan van de bisschop. De aanstelling komt tot stand door ondertekening van het contract tussen de caritasinstelling en de werknemer.

ROOMS-KATHOLIEKE BISCHOPPENCONFERENTIE

2. De werkzaamheden, de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden worden geregeld door het caritasbestuur met inachtneming van de daarvoor door de bisschop vastgestelde regelingen.

Artikel 20

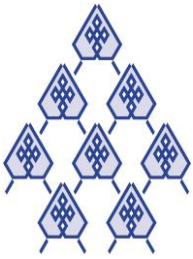
1. Het dienstjaar van de caritasinstelling valt samen met het kalender jaar.
2. Jaarlijks uiterlijk in de maand november maakt het caritasbestuur met inachtneming van het bepaalde in artikel 13, lid 3 volgens een door de bisschop vast te stellen model de begroting op van alle baten en lasten voor het volgende dienstjaar en zendt haar voor de eerste december, vergezeld van de nodige bescheiden en toelichting, ter goedkeuring aan de bisschop.
3. Na verkregen goedkeuring strekt de begroting tot grondslag van het geldelijk beheer over het betrokken dienstjaar.
4. De goedgekeurde begroting wordt ter kennis gebracht aan het bestuur van de parochie(s) en in verkorte vorm aan de parochianen.
5. Zonder bijzondere machtiging van de bisschop worden geen uitgaven die niet op de goedgekeurde begroting voorkomen, gedaan noch de daarvoor toegestane bedragen overschreden.

Artikel 21

1. Het caritasbestuur doet jaarlijks met inachtneming van het bepaalde in artikel 13, lid 3 voor de eerste mei aan de bisschop rekening en verantwoording van zijn beheer over het afgelopen dienstjaar door overlegging van de rekening en verantwoording van alle baten en lasten en van een balans van alle bezittingen en schulden bij het einde van het dienstjaar volgens door de bisschop vast te stellen modellen.
2. Het caritasbestuur zal deze jaarstukken doen controleren door een registeraccountant of na voorafgaande bisschoppelijke goedkeuring door een accountant-administratie consulent of door een door de bisschop na overleg met zijn Raad voor Economische Aangelegenheden aangewezen of toegelaten instantie.
3. De overeenkomstig het vorige lid gecontroleerde jaarstukken worden aan de bisschop ter goedkeuring toegezonden.
4. De goedkeuring van de rekening en verantwoording strekt het caritasbestuur tot décharge voor zijn beheer over het betreffende dienstjaar.
5. De goedgekeurde rekening en verantwoording wordt ter kennis gebracht aan het bestuur van de parochie(s) en in verkorte vorm aan, de parochianen.

Artikel 22

1. De penningmeester is belast met het innen der ontvangsten, met het verlenen van kwijting en het doen der uitgaven, met het behoorlijk bijhouden van de financiële administratie zodat steeds alle rechten en verplichtingen worden gekend en met het aanleggen en bijhouden van zodanige registers, als voor een juist beheer door het caritasbestuur nodig wordt geoordeeld.
2. De penningmeester geeft het caritasbestuur kennis wanneer de schuldenaren in betaling nalatig zijn.

ROOMS-KATHOLIEKE BISCHOPPENCONFERENTIE

3. De penningmeester betaalt geen rekeningen boven € 500,- tenzij deze door minstens een ander lid van het caritasbestuur zijn gefiatteerd.
4. Van de door hem voor de caritasinstelling ontvangen bedragen en gedane uitgaven doet hij jaarlijks rekening en verantwoording aan het caritasbestuur voor de eerste april van het jaar, volgend op dat waarop de rekening betrekking heeft.

Artikel 23

Het caritasbestuur heeft te allen tijde het recht om inzage te nemen van de kas, de boeken en bewijsstukken van de penningmeester; deze is verplicht alle gevraagde inlichtingen en ophelderingen omtrent zijn geldelijk beheer te verschaffen.

Artikel 24

1. Het caritasbestuur draagt zorg, dat er steeds een gespecificeerde registratie aanwezig is van alle roerende en onroerende zaken en overige rechten met eventueel daaraan verbonden verplichtingen en bezittingen van meer dan € 500,-. De registratie is zodanig dat steeds de datum van aanschaf, de omschrijving, de aanschafwaarde en de plaats waar het actief zich bevindt kenbaar zijn, alsook onder wiens verantwoordelijkheid het behoort, alsmede een nadere aanduiding in het belang van de bewaring van het actief.
2. Het caritasbestuur neemt alle gepaste maatregelen tegen ontvreemding, verduistering, verwaarlozing of beschadiging van onder zijn beheer staande zaken, zulks onder meer door middel van behoorlijke verzekering.

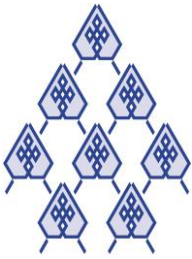
X. Slotbepalingen

Artikel 25

1. Aan de Bisschoppenconferentie van de R.-K. Kerkprovincie in Nederland is voorbehouden eventuele wijzigingen en aanvullingen in dit Reglement aan te brengen.
2. Aan de afzonderlijke bisschop komt toe:
 - a. het nader vast stellen van regelende voorschriften, welke ter behoorlijke uitvoering of verzekering van de bepalingen van dit Algemeen Reglement zullen blijken nodig te zijn;
 - b. het treffen van regelingen aangaande de verdeling en besteding van inkomsten;
 - c. het doen van uitspraak in geschillen of twijfels omtrent de uitlegging en betekenis van de in dit Algemeen Reglement opgenomen bepalingen, echter niet in die mate, dat de uitspraak een wijziging of aanvulling van dit Reglement inhoudt;
 - d. de uitoefening van het bisschoppelijk gezag over de handelingen van het caritasbestuur te delegeren, met uitsluiting van subdelegatie, tenzij de bisschop schriftelijk daartoe goedkeuring verleent.

Artikel 26

1. Opheffing van een caritasinstelling vindt plaats bij besluit van het caritasbestuur in een daartoe speciaal bijeengeroepen vergadering met een meerderheid van 2/3 van het totaal aantal bestuursleden.

2. Een besluit tot opheffing van een caritasinstelling, dat tevens regelen zal bevatten omtrent de wijze, waarop de liquidatie zal geschieden, behoeft de schriftelijke goedkeuring van de bisschop, het bestuur van de parochie(s) gehoord.

Artikel 27

Dit Reglement kan worden aangehaald onder de naam: Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling, en treedt in werking op 1 juli 1991. Met de dag van het in werking treden van dit Algemeen Reglement houdt het bestaande Algemeen Reglement voor de Parochiële Charitas-instelling in de Nederlandse R.K. Kerkprovincie d.d. 2 september 1964 op van kracht te zijn.

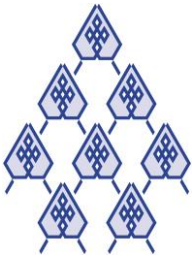
XI. Overgangsbepalingen

Artikel 28

1. Bij het in werking treden van dit Algemeen Reglement worden de zittende leden van het caritasbestuur geacht overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement benoemd te zijn.
2. Indien bij het in werking treden van dit Algemeen Reglement binnen het caritasbestuur een of meer vacatures bestaan, wordt voor de vervulling daarvan binnen een half jaar een voordracht gedaan bij de bisschop overeenkomstig artikel 4.
3. Binnen een half jaar na de inwerkingtreding van dit Algemeen Reglement stelt het caritasbestuur een rooster van aftreden vast van de zittende bestuursleden overeenkomstig artikel 4, rekening houdend met de duur van ieders bestuurslidmaatschap tot dan toe. Van dit rooster worden het bestuur van de parochie(s) en de bisschop schriftelijk in kennis gesteld.

Utrecht, 9 mei 2006

A.J. Simonis, aartsbisschop van Utrecht
F.J.M. Wiertz, bisschop van Roermond
A.H. van Luyn, bisschop van Rotterdam
M.P.M. Muskens, bisschop van Brda
J.M. Punt, bisschop van Haarlem
A.L.M. Hurkmans, bisschop van 's-Hertogenbosch
W.J. Eijk, bisschop van Groningen

XII. Toelichting bij het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie

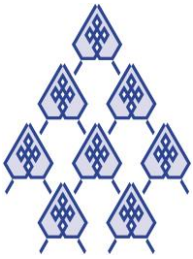
12.1 Algemeen

In 1964 stelden de Bisschoppen het Algemeen Reglement voor de Parochiële Caritasinstelling in de Nederlandse R.K. Kerkprovincie vast. Dat Reglement trad in de plaats van het Algemeen Reglement voor de besturen der parochiale en andere katholieke instellingen van liefdadigheid, dat van 1855 dateerde en in alle bisdommen vrijwel gelijklopend was. De parochiale instellingen van liefdadigheid, ook wel aangeduid als: "parochiale armbesturen" werden vanaf 1964 geregeerd door het nieuwe Algemeen Reglement. Zij heetten sindsdien parochiële charitas-instellingen. Door de komst van de Algemene Bijstands Wet moest een heroriëntatie plaatsvinden van de taak van de parochiële charitasinstelling. Financiële bijstand aan personen en gezinnen bleef weliswaar een taak van de charitasinstelling, maar alleen voor die gevallen waarin, ondanks de verreichende wettelijke voorzieningen, van een noodsituatie sprake was. Daarnaast bood de parochiële charitasinstelling financiële steun aan katholieke organisaties voor maatschappelijke dienstverlening, met name daar waar overheidssteun geheel of grotendeels ontbrak. Een derde taak bestond in het nemen van een initiatief om zelf als parochiële charitasinstelling een uitvoerende taak op zich te nemen, indien daaraan behoefte zou bestaan en vanuit de samenleving geen initiatief op dat gebied zou zijn te verwachten. Deze taak diende echter tot uitzonderingsgevallen beperkt te blijven.

De taak om aan personen en gezinnen financiële bijstand te verlenen heeft de parochiële charitasinstelling door de jaren heen werk bezorgd, zij het in veel mindere mate dan voor de invoering van de Algemene Bijstands Wet.

Doordat de financiering van de maatschappelijke dienstverlening vanaf de zestiger jaren geleidelijk geheel van overheidswege geschiedde en de binding van de instellingen met de kerkgemeenschap waaruit zij voortkwamen vervaagde door schaalvergroting, professionalisering en deconfessionalisering, konden de parochiële charitasinstellingen op dat terrein uiteindelijk niet echt nieuwe taakgebieden ontginnen. In het algemeen nam de parochiële charitasinstelling een tamelijk zelfstandige positie in ten opzichte van de parochie. Impulsen tot het zoeken naar taken in nieuwe maatschappelijke noden drongen daardoor minder gemakkelijk tot de instelling door. Veel parochiële charitasinstellingen beperkten zich tot het werven van gelden, het beheer van de middelen en tot het incidenteel ondersteunen van bepaalde projecten.

Gevallen, waarin een parochiële charitasinstelling zelf de uitvoering op zich nam van het voorzien in een maatschappelijke nood, zijn inderdaad uitzonderingen gebleken, aangezien de overheid door haar steunverlenende maatregelen steeds meer terreinen bestreek. Overigens betekende dit niet dat voor het vrijwilligerswerk in de maatschappelijke dienstverlening geen taken meer waren weggelegd, of dat deze dienstverlening geheel zonder vrijwillige medewerkers kon voortbestaan. Het geven van een nieuwe inhoud aan maatschappelijke noden kwam gaandeweg wel tot ontwikkeling.

ROOMS-KATHOLIEKE BISCHOPPENCONFERENTIE

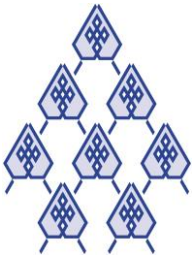
De toegenomen aandacht binnen de parochies voor de diaconale taken van de kerk kwam in 1987 tot uitdrukking in het thema van het Landelijk Pastoraal Overleg: "Parochiële Diaconie". Binnen dat kader kwamen de parochiële charitas-instellingen opnieuw in zicht. Geconcludeerd werd dat het wenselijk was dat tussen de parochie, die de diaconale taken moet behartigen, en de parochiële charitas-instelling een nauwere binding zou worden gelegd. Daarvan zou een nieuwe impuls kunnen uitgaan tot het opleven van diaconale werkzaamheden.

Een eigen taak heeft de parochiële charitas-instelling inzake de individuele hulpverlening en het beheer van het vermogen. Haar overige taken ten aanzien van de concrete noden en behoeften van groepen van personen in de samenleving als bijdrage aan de sociale rechtvaardigheid zal zij dienen uit te oefenen in samenspraak met de parochie. De herziening van het Algemeen Reglement voor de Parochiële Charitas-instelling wordt niet ingegeven door een streven om de diaconale taak van de parochie volledig te ordenen. Het brede theologische begrip "diaconie" kan het thans gangbare begrip "caritas" (het dienstwerk van de naastenliefde) niet vervangen. De herziening van het Algemeen Reglement beoogt de parochiële charitas-instelling met behoud van een zekere zelfstandigheid nauwer met de parochie in verbinding te brengen, door het tot stand brengen van geregelde betrekkingen met het bestuur van de parochie(s) en met de diaconale werkgroepen via de Raad van Advies. In het nieuwe Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling wordt voorgeschreven dat de caritasinstelling haar beleid voert in goede samenspraak met de parochie.

Bestuursleden van de caritasinstelling worden aan de bisschop voorgedragen na overleg met het bestuur van de parochie, dat zelf ook kandidaten kan voorstellen. Nieuw is ook de mogelijkheid tot het instellen van een Raad van Advies voor het bestuur van de caritasinstelling. De samenstelling en werkwijze daarvan wordt bepaald in samenspraak met het bestuur van de parochie. Via een dergelijke Raad van Advies kan de verbinding tussen parochie en caritasinstelling duidelijk worden gelegd (zie ook de toelichting bij artikel 13. De Raad van Advies wordt in de gelegenheid gesteld om kandidaten voor het bestuur voor te stellen. Anders dan in het verleden zijn bestuursleden na een zittingsperiode van 4 jaar slechts éénmaal terstond herbenoembaar. De regelingen van de (her)benoeming en de benoembaarheid zijn gelijk geworden aan die voor bestuurders van parochiebesturen.

Omdat de aard van de noden en behoeften, waarop de caritasinstelling zich richt, vaak het niveau van de parochie overstijgt, is de samenwerking in breder verband van groot belang. Het Reglement voor de Caritasinstelling is ook van toepassing op de caritasinstellingen, die door meerdere parochies in stand worden gehouden (de zgn. interparochiële caritasinstellingen). Indien de caritasinstellingen onderling in dekenaal, regionaal of diocesaan verband gaan samenwerken, kan de plaatselijke bisschop daarvoor het Model-Statuut voor de Vereniging van Caritas Instellingen hanteren dat tegelijk met de herziening van het Algemeen Reglement voor de Parochiële Charitas-instelling wordt gepubliceerd.

Voordat de eindtekst van het nieuwe Algemeen Reglement werd vastgesteld, hebben de (inter)parochiële charitas-instellingen in de diverse bisdommen de gelegenheid gehad zich over de ontwerptekst uit te spreken. Daarvan is op ruime schaal gebruik gemaakt. De zeer vele en ook uiteenlopende suggesties hebben alle aandacht gekregen en zijn van medebepalende invloed geweest op het eindresultaat.

12.2 Artikelsgewijze toelichting

In het algemeen is in de formulering van de artikelen aansluiting gezocht bij het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochie van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland d.d. 14 juni 1988 (afgekort A.R. Parochie).

Artikel 1

lid 2: De (inter)parochiële caritasinstelling is een publieke kerkelijke rechtspersoon, hetgeen wil zeggen dat zij door de bevoegde kerkelijke overheid opgericht is om binnen de voor haar te voren vastgestelde grenzen namens de kerk, volgens de voorschriften van het recht, de haar eigen, met het oog op het openbaar welzijn toevertrouwde taak te vervullen. Door het publieke karakter van de kerkelijke rechtspersoon zijn alle kerkrechtelijke voorschriften van toepassing over de rekenplichtigheid ten aanzien van de bisschop. Vandaar dat de bisschop in het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling dezelfde plaats inneemt als in het Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochie. Het aandeel van de leken in het ontstaan en in de activiteiten van de parochiële caritasinstelling is echter altijd wel groot geweest.

lid 4: Het Reglement gaat uit van één caritasinstelling in een parochie. Ingeval parochies worden samengevoegd dient tegelijk hetzelfde te gebeuren ten aanzien van de parochiële caritasinstellingen van de voormalige parochies. Als kleinste pastorale eenheid moet de parochie voor haar diaconale beleid niet met meerdere caritasinstellingen te maken hebben.

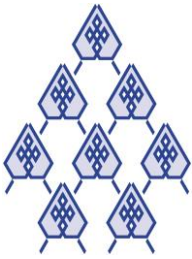
Artikel 2

lid 2: Wanneer een interparochiële caritasinstelling wordt opgericht, is dit Algemeen Reglement geheel van toepassing. Echter sommige reeds bestaande interparochiële caritasinstellingen kunnen van oudsher een door de bisschop goedgekeurd statuut hebben met bepalingen die afwijken van dit Algemeen Reglement. De bisschop kan om hem moverende redenen van mening zijn dat de afwijkende bepalingen voor dergelijke caritasinstellingen dienen te blijven voortbestaan. Om dat mogelijk te maken dient het aparte statuut in een notariële akte te worden vastgelegd, conform de Algemene Bepalingen op pastoraal, charitatief of maatschappelijk gebied of op het terrein van onderwijs of vorming in de R.K. Kerkprovincie in Nederland. Het is echter niet de bedoeling om voor interparochiële caritasinstellingen, die van oudsher onder het Algemeen Reglement vallen, afwijkende bepalingen op te stellen.

Artikel 3

lid 2: cf. art. 24, lid 1 A.R. Parochie

lid 3: hier wordt een nauwe binding vastgelegd tussen de caritasinstelling en het bestuur van de parochie. Het beleid van de caritasinstelling moet in goede samenspraak met het

ROOMS-KATHOLIEKE BISCHOPPENCONFERENTIE

bestuur van de parochie worden gevoerd. Dit zal in veel gevallen leiden tot de instelling van een Raad van Advies in de zin van artikel 13. Van belang is een goed en regelmatig onderling contact opdat het voorleggen van verschillen van mening aan de bisschop kan worden vermeden (cf. ook art. 24, lid 2 A.R. Parochie).

- lid 4: cf. art. 14 -Alg. Regl. voor de Parochiële Caritas-instelling- 1964 (oud). De bevoegdheid van de bisschop om caritasinstellingen te verplichten tot besteding van beschikbare middelen aan bovenparochiële en/ of diocesane doeleinden komt voort uit het publieke kerkelijke karakter van de caritasinstelling (zie ook de toelichting bij artikel 1). De instelling is opgericht door de bevoegde kerkelijke overheid, die daaraan een reglementering heeft verbonden, welke de caritasinstelling mede in het verband plaatst van meer parochies of zelfs van het gehele bisdom.

Artikel 4

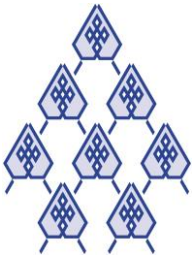
- lid 1: In de praktijk kan dit artikel wel eens bezwaar oproepen, omdat daardoor verdienstelijke bestuurders het bestuur moeten verlaten. De betekenis van dit artikel is gelegen in het waarborgen van een regelmatige doorstroming in het caritasbestuur, waardoor de betrokkenheid en weerspiegeling van opvattingen en wensen van de parochiegemeenschap(en) bevorderd kunnen worden. Alleen bij wijze van hoge uitzondering kan de bisschop op grond van een gemotiveerd verzoek een derde zittingstermijn toestaan. Dit zal zelden voorkomen, omdat een ander beleid de strekking van dit artikel zou ondergraven. Ook zou het niet toestaan van een derde zittingstermijn dan gemakkelijk als willekeurig en onbillijk worden ervaren. Doordat het bestuur van de parochie aan het caritasbestuur kandidaten voor de bestuursfuncties kan voordragen kan aan de relatie tussen de caritasinstelling en de parochie vorm worden gegeven. Een lid van het parochiebestuur kán ook lid zijn van het caritasbestuur, al moet men daarbij voorzichtigheid betrachten vanwege mogelijke belangentegenstellingen. Goede mogelijkheden om door middel van de bestuurssamenstelling vruchtbare relaties te leggen met de parochie liggen vooral besloten in het overleg met de Raad van Advies, indien deze is ingesteld.

- lid 4: Het bestuurslidmaatschap duurt vier jaar. Indien bij enige aftreding niet binnen drie maanden een voordracht bij de bisschop is ingediend, kan deze zelfstandig in de vacature voorzien (zie art. 6).

- lid 11: Onder een gemotiveerde voordracht wordt niet alleen verstaan de vermelding, dat de voorgedragen kandidaat voldoende deskundigheid bezit, maar ook dat duidelijk blijkt dat het voorstel van het bestuur van de parochie en/ of van de Raad van Advies al dan niet gevolgd is en zo niet, om welke redenen.

Artikel 5

In dit artikel wordt een aantal categorieën genoemd van personen die niet benoembaar zijn omdat zij een hoedanigheid hebben of in een relatie staan tot de caritasinstelling, welke onverenigbaar is met of ongewenst voor het lidmaatschap van een caritasbestuur. Uiteraard geldt deze bepaling niet alleen voor personen die zouden benoemd kunnen worden, maar ook

ROOMS-KATHOLIEKE BISCHOPPENCONFERENTIE

voor hen die reeds lid zijn van het caritasbestuur. In de praktijk is dit met name van belang voor de sub d genoemde groep. Ook andere dan de daar genoemde relaties kunnen bezwaarlijk zijn, zoals bijv. pacht. Het is niet aanvaardbaar dat een lid van het caritasbestuur in loondienst wordt aangesteld, of leveringen of diensten verricht, omdat daardoor een te nauwe betrokkenheid of het gevaar van vermenging van werkzaamheden en belangen kan optreden.

Artikel 7

In alle gevallen buiten de periodieke aftreding moet de bisschop schriftelijk ontslag verlenen, indien het bestuurslid zelf wil aftreden. Deze regel beoogt de noodzakelijke communicatie tussen de bisschop en de caritasinstelling te bevorderen, waardoor de zuiverheid van bestuurlijke verhoudingen en kennis van motieven tot aftreden worden gewaarborgd.

Artikel 8 t/m 10

cf. art. 31 t/m 33 A.R. Parochie.

Artikel 11

cf. art. 35, lid 2 A.R. Parochie.

Artikel 12

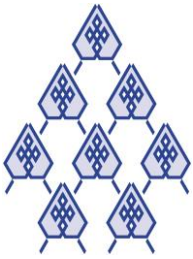
cf. art. 37 A.R. Parochie.

Artikel 13

Behalve de verplichte relatie met het bestuur van de parochie ingevolge art. 3, lid 3 geeft dit artikel een extra mogelijkheid om een vaste band te leggen haar de parochie. Het caritasbestuur kan in samenspraak met het bestuur en de parochie(s) tot instelling van een Raad van Advies besluiten. Gezien de doelstelling van de Raad van Advies -gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het caritasbestuur - zouden de leden van de Raad van Advies vooral gezocht moeten worden in de bestaande diaconale werkgroepen van de parochie(s), zoals Kerk en Samenleving; Baanloosheid; Nieuwe Armoede; Missie, Ontwikkeling en Vrede (MOV-)groepen; Huisbewoners - woonwagengroepen; Immigranten; Vluchtelingen en andere organisaties, die in de parochie(s) functioneren zoals de Zonnebloem en de Vincentiusvereniging. Een aldus samengestelde Raad van Advies kan, voortdurend gevoed door het contact met de praktijk, goede ideeën aandragen voor het beleid van de caritasinstelling.

Artikel 14

Zowel commissies als werkgroepen functioneren onder verantwoordelijkheid van het caritasbestuur. Een commissie kan als gedelegeerde een gedeelte van de taak van het caritasbestuur uitoefenen. Zij is daarbij gebonden aan de haar gegeven opdracht en uiteraard ook aan de regels en taken, die voor het caritasbestuur zelf gelden, resp. aan hem zijn opgedragen.

Artikel 15

lid 1: In het Algemeen Reglement voor de Parochiële Caritas-instelling van 1964 had de pastoor van de parochie de functie van bisschoppelijk commissaris. Hij had zitting in het bestuur van de charitasinstelling met adviserende stem (art. 5-oud). Voor het functioneren van de caritasinstelling is het van belang dat degenen die dagelijks in contact komen met de mensen in de parochie(s) en daardoor zicht krijgen op individuele noodgevallen, toegang hebben tot de vergaderingen van het caritasbestuur. Het gaat dan niet alleen om de pastoor, maar ook om de medepastor, de diaken of de pastoraal werker.

Artikel 17

Bijdragen van de parochie(s) (lid 2) kunnen, bestaan uit de opbrengst van kerkcollectes.

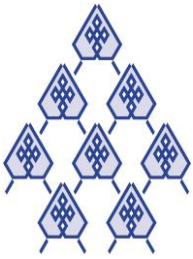
Artikel 18

In het Nederlands recht wordt aangenomen dat het statuut van een kerkelijke rechtspersoon (het Algemeen Reglement is als zodanig te beschouwen) externe werking heeft ten opzichte van derden. Dat betekent dat voor een derde, die met de caritasinstelling een van de in deze artikelen genoemde rechtshandelingen wil plegen, het Algemeen Reglement volledig geldt, met name de beperking van de handelingsbevoegdheid van het caritasbestuur in deze gevallen. Zou de vereiste goedkeuring van de bisschop niet verkregen zijn, dan is het caritasbestuur onbevoegd tot handelen en kan de nietigheid van de rechtshandeling worden ingeroepen. Alleen indien een aan de bisschop toerekenbare schijn van goedkeuring is gewekt, kan de nietigheid niet worden ingeroepen. Deze theorie van de externe werking van het statuut van kerkelijke rechtspersonen is bevestigd in een arrest van het Hof 's-Hertogenbosch van 8 juli 1991. (NJ 1992, nr. 89). In een geval als hier bedoeld eist een zorgvuldige handelwijze van het caritasbestuur:

- a. het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële caritasinstelling aan de kandidaat-contractant ter beschikking te stellen, zodra men met deze in contact treedt;
- b. te zorgen voor een spoedige aanvraag van de bisschoppelijke machtiging voor de betreffende rechtshandeling;
- c. afspraken enkel te maken onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat de bisschoppelijke machtiging zal worden verkregen.

Tijdens onderhandelingen moet men zich onthouden van definitieve afspraken of toezeggingen ook mondeling - indien niet tevoren het caritasbestuur in een vergadering een besluit heeft genomen en de bisschoppelijke machtiging nog niet is verkregen. Indien een beheer wordt gevoerd of handelingen worden gesteld zonder dat de daarvoor vereiste bisschoppelijke goedkeuring is verleend, is de caritasinstelling - overeenkomstig canon 1291 CIC weliswaar extern, d.w.z. tegenover de derde met wie is gehandeld, niet gebonden, doch kan het caritasbestuur aansprakelijk worden gesteld. Deze aansprakelijkheid gaat zover, dat de bestuursleden ook persoonlijk aansprakelijk kunnen worden gesteld indien er sprake is van kwade trouw.

Voor vervreemding van kerkelijke goederen boven het bedrag van € 3.500.000,- of die krachtens gelofte aan de kerk geschonken zijn of uit artistiek of historisch oogpunt kostbaar

ROOMS-KATHOLIEKE BISSCHOPPENCONFERENTIE

zijn is bovendien het verlov van de H. Stoel vereist. Dit bedrag is door het Dicasterie voor de Bisschoppen op 5 oktober 2023 voor het laatst vastgesteld (Prot. Nr. 766/2005).

Artikel 20

cf. art. 55 en 60 A.R. Parochie. Een goedgekeurde begroting scheidt voor de caritasinstelling duidelijkheid t.a.v. het door haar te voeren beheer. Binnen de grenzen van de begroting hoeft de instelling geen machtiging van de bisschop te vragen voor het doen van uitgaven. Het is met name van belang om voldoende ruimte te begroten voor de post hulpverlening voor individuele noodgevallen.

Artikel 21

lid 2: De formulering van artikel 21, 2e lid is gebaseerd op de bestaande praktijk van de controle van de administratie van de caritasinstelling, welke door of namens de bisschoppen is goedgekeurd. Gelet op het toezicht van het bisdom op de jaarrekening van iedere caritasinstelling kan zowel controle door een registeraccountant als ook door accountants-administratieconsulenten en door de bisschop aangewezen of toegelaten instanties plaatsvinden. Door de formulering wordt controle door een registeraccountant zonder meer toegelaten. Alleen na voorafgaand overleg met het bisdom wordt een andere vorm van controle toegestaan. In de praktijk kan dat de Financiële Dienst van een bisdom zelf zijn, indien het belang van externe controle niet dringend is.

Artikel 22

cf. art. 57 A.R. Parochie.

12.3 Slotopmerking

Interpretatievragen over het Algemeen Reglement voor het bestuur van een (inter)parochiële Caritasinstelling in de Nederlandse R.-K. Kerkprovincie kunnen worden voorgelegd aan: het Juridisch Secretariaat van de R.-K. Kerkprovincie in Nederland. Postbus 262, 3740 AG te Baarn.

's-Hertogenbosch, 12 maart 2024

W.J. Eijk	aartsbisschop van Utrecht
J.H.J. van den Hende	bisschop van Rotterdam
G.J.N. de Korte	bisschop van 's-Hertogenbosch
J.W.M. Hendriks	bisschop van Haarlem-Amsterdam
C.F.M. van den Hout	bisschop van Groningen-Leeuwarden
R.H.M. Maessen	diocesaan administrator van het bisdom Roermond
J.W.M. Liesen	bisschop van Breda